

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:
Szegeéd-utca 1. szám.
—
Telefonszám 162.
—
Megjelenik
hétfő kivételével a kora
reggeli órákban.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Helyben:
Félévre 10 korona.
Egy óra 1 korona 80 fill.
Vidéken:
Félévre 14 korona.
Egy óra 2 korona 40 fill.

Szerkesztésért felelős: ÖZV. Dr. KISS PÁLNÉ

Alapította: Dr. KISS PÁL

Kiadótulajdonosok: KOVÁCS ÉS HALÁSZ

A poroszok

is választójogot kapnak. Nem kisavartat és nem nyakatekert, hanem általános, egyenlőt és titkost. Hogy mi van ezen esodálkozni való, azt magunk sem tudjuk, de irásközben eszünkbe jutott; mennyivel érettebb a porosz nép, mint a magyar? Mennyivel van több joga porosz népnek a választójoghoz, mint a magyarnak? Miért olyan égető és halaszthatatlan szükségesség a porosz népet a választójoghoz juttatni és miért a véres kardnak végig hordozása Magyarországon, ha a választójogról esik szó?

Mind olyan kérdés, amelyre a feleletet sohasem azoktól vártuk, akiknek céljai, életutjai soha nem voltak azonosak a nemzet millióinak törekvéseivel, akik soha együttérzeni a nemzettel nem tudtak, akik hiába takargatták szavaikat nemzeti színű takaróba, önző céljaik mindig kilátszottak, mindig nyilvánvaló volt szándékuk: az osztályuralom minden áron való fentartása.

Mert jól tudták és jól tudják ma is ezek az urak, hogy mihelyt a választójog kiterjesztődik Magyarország dolgozó millióira és az nem csupán egynéhány ember kiváltsága lesz, hanem közös tulajdona a munkás emberiségnek: meg fog törni az az unalom, amely lomha testével ráfeküdt az országra, hogy szabadságától, önrendelkezési jogától fossza meg az emberiséget. Poroszország, ős fészke a legkonokabb és legmaradibb konzervatívizmusnak, már nem fél a választójogtól. Megesinálják, nem mintha kivétel nélkül akarnák, de megesinálják azért, mert azok a milliók követelik, akik Poroszországért véreznek három esztendő óta. Megesinálják, mert azok a milliók nagyon jól tudják mit jelent majd a választójog akkor, ha hazajönnek, ha megtérnek véres munkájukból, hogy hozzákezdjenek az alkotás békés munkájához, amikor majd nem a választójogot ellenző, de maga a választójogot gyakorló junker, konzervatív főúr fog nekik kenyeret adni.

Hiába mondják, a választójog, a demokrácia nem a háboru hozta jutalom, nem is a hősök iránt való elismerés és hála, hanem az az öntudatra eszmélése a dolgozó millióknak, amely —

ez igaz — háboru nélkül nem igen ébredt volna fel. A háboru kellett, hogy felrzza magányukból a semmivel sem törődőket, hogy elmutasson az égő falvak, jajveszékkelő anyák, hősi halottak százezrei felé, mondván: A te műved! Mert a te műved ez ember, aki nem törődött magaddal, akinek minden mindegy volt, aki nyugodtan élted napjaid, míg feletted csóvakkal gyujtogatták házad fedelét. És te semmiről nem tudtál, mentél a dolgod után, nem érdekelt a magad ügyén túl semmi. Ezért lángolt most fel a milliók ajkán a választójog követelése, ezért akarja a porosz, de ezért a magyar is. Mögöttünk, nélkülünk, megkérdezésünk nélkül nem fogják többé megesináltatni velünk azt, amit eddig megtettek!

Akár kell a magyarok porosz junkerének Tiszának a választójog, akár nem.

Az orosz kormány Moszkvában.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.)

Stockholm, szept. 21.

Az orosz kormány Moszkvába költözött. Nem tudni, hogy ennek mi célja? Hírlik, hogy a kormány újból való megalakulásáig Moszkvában marad s Kerenszky ugyanott köztársasági elnökké fogja magát kikiáltatni.

Az orosz csapatok parancsnokait elmozdítják.

Pétervár, szept. 21.

Az orosz hadügyminiszter kijelentette, hogy a kormány elhatározta, hogy a parancsnokokat, akik nem rendelkeznek a csapatok bizalma fölött, elmozdítják. Alexejev vezérkari főnök sem maradhat helyén. A főhadiszállást reformálni fogják, a hadsereg állományát leszállítják, mert annak nagysága nem áll arányban a gazdasági erővel s annak terheit nem tudják elviselni. Ezért a hadsereg állományát egyharmadára leszállítják.

Egy hónap alatt 808,000 tonna a tenger fenekén.

A Wolf-ügynökség jelentése szerint augusztusban összesen 808,000 tonna hajóteret sülyesztettünk el. A buvárhajóharc kezdete óta összesen 6,300.000 tonnát.

A békéért!

A diplomaták alkonya. — Az oroszok és a különbéke.
Az olasz békeforradalom. — Még ebben az évben . . .

Mig a diplomaták arról vitáznak, hogy ki felelős a háboruért, hogy mely hatalom annak az oka, addig a népek milliói mind kitörőbb és lelkes, elszánt akarattal követelik a háboru befejezését. Jóllehet, hogy a diplomaták helyzete nem éppen a legirigylésre méltóbb a mai helyzetben, de hát ha ugy érzik, hogy valóban súlyos a feladat, amelyet a béke megkötése róna rájuk, akkor álljanak félre és adjanak helyet olyan férfiaknak, akiknek képességeik legalább is ugy predestinálnák őket a béke megkötésére, mint a hallgatag és rejtelmes diplomatákat. Nem is kell egyebet tenni, mint tartva Károly király felfogását: döntőbírótság elé kell vinni a béke kérdését!

Olaszországban ugylátszik a gépfegyverek sem tudják elnyomni az olasz nép forró békevágyát. Az utcai harcok halottainak száza, a munició-gyárakban dolgozó munkások háboruellenes sztrájkjai valószínűleg rövid időn belül ugy lehet meglepetést keltő elhatározásra fogják bírni az olasz kormányt.

A nap rendkívüli eseménye egyébként Vilmos császárnak a pápa békeközvetítő jegyzékére adott válasza, amelyet lapunk más helyén közlünk.

Híreink itt következnek:

Rotterdam, szeptember 22.

A Novoje Vremja szeptember 15. számában kijelenti, hogy azok a külföldi hírek, mintha az ideiglenes kormány hozzájárult volna a londoni egyezményhez a különbéke ellen, nem felel meg a tényállásnak. Kerenszki megbízásából Cseidze szeptember 14-én közölte a szovjettel, hogy az ideiglenes kormány hivatalbalépése óta semmiféle új politikai vagy katonai titkos szerződést sem kötött a szövetségesekkel és így a különbéke ellen sem.

Zürich, szeptember 22.

A Neue Zürcher Nachrichten amsterdami levelezője ugy értesül, hogy a hollandi kormány, ahogy csak lehetséges, nyomósan fogja támogatni a pápa béketörekvéseit. Ezzel a királynő határozott akaratának tesz eleget.

Lugano, szeptember 22.

Az olasz határ megnyitása után több esemény vált ismeretessé és megerősítik azt is, hogy heves tüntetésekre és lázadásokra került a sor, a háboru folytatása ellen. Ezek az események egyébként összefüggésben állanak a közép- és északolaszországi nyomorusággal. Különlösen figyelemreméltó a civitavecchiai és genuai kikötőmunkások sztrájkja. Rómában több újságíró t vád alá helyeztek hazaárulás miatt. Több tartományban, ahol a hadisztrájk nagy mérvet öltött, hiábavalónak bizonyult a hadijog életbeléptetése.

Lugano, szeptember 22.

Turinban ujra kitört a zavargás. Az áldozatok közt leginkább asszonyok és gyermekek vannak.

Bécs, szeptember 22.

Luganóból táviratozzák: A hártárzár következtében elkésve érkezett olasz lapokból kitünik, hogy Milanóban és más városokban békegyűléseket rendeztek. Lazzari szocialista fölszólitotta a munkásokat, hogy erőszakolják ki a kormánytól a békét. Az intervenció-sokkal heves összeütközésekre került a sor. Cadorna azt táviratozta Milanóba, hogy Olaszország számára fölvirradt a döntés napja, minden zavargás tehát árulás az ország rovására.

Berlin, szeptember 22.

Horden Miksa a kiváló német publicista előadást tartott béke és a háboru címen. Bendkívül nagy hallgatóság előtt tiltakozott minden annexiós gondolat ellen. Harmadfélórás beszédének végén ezeket mondta:

— Legszilárdabb meggyőződésem, hogy még ebben az évben elérhetjük a békét, ha mi nyilatkozunk és a világnak kijelentjük hogy visszaadjuk Belgiumot.

Nagy tetszés követte az előadást, amelynek végén Harden szivgyön-gesség miatt ajultan dőlt a melllette álló karjaiba. Csak félórai élesztés után tudták magához téríteni.

Német válasz a pápa jegyzékére.

Döntőbírótság és a haderő csökkentése.

A császári német kormány választát, a pápa nyilatkozatára tegnap továbbították Gasparri bíborosnak, a pápa államtitkáruak. A válasz, amelyet ma közöltek a nyilvánossággal, ezeket tartalmazza:

Bíboros ur! Eminenciád szíves volt öfelségének a császárnak és királynak, legkegyelmesebb urának, múlt hó másodikán a pápa ő szentségének egy nyilatkozatát átnyújtani, amelyben őszentsége bankódással eltelve a világháború pusztításain nyomatékos felhívást intéz a békére a hadviselő népek államfejeihez. Őfelsége a császár és király kegyes volt Eminenciád átiratát tudomásomra juttatni és engem megbízni a válaszadással.

Őfelsége huzamosabb idő óta mély tisztelettel és őszinte hálával kíséri őszentsége ama fáradozását, hogy az igazi pártatlanság szellemében lehetőleg enyhítse a háború szenvedéseit és siettesse az ellenségeskedések befejezését. A császár őszentsége legújabb lépésében újabb bizonyítékát látja nemes és emberbaráti érzésének és azt az élénk óhaját táplálja, hogy az egész világ üdvére a pápa szózatának siker legyen osztályrésze. Első trónbeszédében, a német birodalmi gyűlés megnyitása alkalmával 1888 július 25-én megfogadta a császár, hogy amémet hadsereg iránt érzett szeretete és ahhoz való viszonya soha sem fogja őt abba a kísértésbe juttatni, hogy az országtól a béke jótéteményeit megvonja. A császár ezt a fogadalmat, amit akkor tett, huszonhat évi áldásos uralkodása folyamán minden ellenségeskedés és megkísértés ellenére tetteivel erősítette meg. Abban a világban is, amely a jelenlegi világégéshez vezetett, őfelsége törekvése az utolsó pillanatig arra irányult, hogy a viszályt békés eszközökkel intézze el. Miután a háború, kívánsága és akarata ellenére kitört, a császár magas szövetségesével együtt elsőként nyí vántotta meg ünnepelesen azt a készsége, hogy hajlandó a béketárgyalásokba becsájtkozni. Őfelsége mögött állott békére való tette kész akarattal a német nép. Méltányolva az őszentsége szózatának kijáró jelentőséget, a császári kormány nem mulasztotta el, hogy az abban foglalt kérdéseket komoly és lelkiismeretes módon megvizsgálja. Különös rekonferenciával üdvözlö a császári kormány a békeszózat vezérlő gondolatát, amelyben őszentsége világos módon vallja azt a meggyőződését, hogy a jövőben a fegyverek materiális hatalmának helyére a jog erkölcsi hatalmának kell lépnie. Mi is át vagyunk hatva attól, hogy az emberi társadalom

beteg testét csak a jog erkölcsi erejének erősítése által lehet meggyógyítani. Ebből őszentsége nézete szerint az összes államok haderőinek egyidejű csökkentése és a nemzetközi vitás kérdésekben a kötelező döntő bírósági eljárás megteremtése következik.

Mi is osztozunk őszentségének amaz elhatározásában, hogy meghatározott szabályok és bizonyos biztosítékok a szárazföldön vízen és léghőben való fegyverkezések egyidejű és kölcsönös elhatározására, ezek amaz eszközök, amelyekre nézve az új szellem, amelynek a jövőben az államok egymáshoz való viszonya tekintetében kell majd uralkodnia, ígéretteljes módon kell, hogy kifejezésre jusson. Ebből azután nehézség nélkül áll elő az a feladat, hogy a felmerült nemzetközi nézetkülönbségeket ne a haderők felvonulataival, hanem békés eszközökkel, köztük a döntőbírótsági eljárással intézzék el, aminek jelentős békeszerző hatását őszentségével együtt teljes mértékben ismerjük. A császári kormány ez irányban támogatni fog minden javaslatot, amely a német birodalom és a német nép életérdekeivel összeegyeztethető.

— Németország földrajzi helyzeténél és gazdasági szükségleteinél fogva a szomszédos és távoli külfölddel való békés érintkezésre van utalva. Egyik nép sem kívánhatja tehát inkább, mint a német, hogy az általános gyűlölet és küzdelem helyébe engesztelőkeny és testvéri szellem jusson érvényre a nemzetek között. Ha a népek e szellemről vezérelve saját üdvükre felismerik majd, hogy inkább az egyesítő, mint a szétválasztó nézőpontokat kell hangsúlyozniok egymásközt való viszonyaikban, ugy sikerülni fog nekik, hogy egyenkint is szabályozzák a még meglévő vitás kérdéseket, hogy minden népek megadassanak kielégítő feltételei és hogy ezzel a nagy népkatasztrófa visszatérése kizárassék.

Ez a komoly és őszinte meggyőződés felbátorít minket arra a bizakodásra, hogy ellenfeleink is az őszentsége által megfontolás végett előterjesztett gondolatokon alkalmas alapot kívánnak találni, hogy oly feltételek mellett, amelyek a méltányosság szellemének és Európa helyzetének megfelelnek, hozzá lássanak a jövőbeli béke előkészítéséhez. Fogadja Eminenciád, stb.

Michaelis, kancellár.

Kornilov generális.

A magyar hadifogságból megszökött orosz tábornok.

Kornilov tábornok, akiről mindennap a legellentmondóbb táviratok számlálnak be az o. sz. eseményekkel kapcsolatosan, tudvalevőleg magyar hadifogságból szökött meg. Tarnownál ejtették katonáink fogságba, de az izig, vérig katona nem igen tudott beletörődni a fogság egyhangúságába és megszökött fogságából. Hosszu hanyattatás után ért orosz földre, ahol nagy diadallal fogadták és nyomban egy hadsereg parancsnokságával bízták meg. Míg elkövetkezett a cár detronizálása,

amely után legelkeseredettebb és legerősebb ellenfele lett a forradalmi kormány vezérének: Kerenszkinnek.

Élete sem mindennapi volt és egyik közeli barátja így írja le Kornilov élettörténetét:

Kornilov élete valóságos regény. Élete Nyuzatszibéria egyik eldugott falvában borzalmas nyomorral és kűködéssel kezdődött. A tiz esztendő Kornilov ugy dolgozott, mint egy felnőtt legény, hogy családját, amely legszegényebb volt a faluban eltarthassa. Mindez azonban nem volt akadály, hogy a nap 12 munkórát huszra emelje fel, hogy írjon, számoljon, tanuljon, gondolkozzék és 13 évvel letegy a fel-

vételi vizsgát a kadett-iskolában. Husz éves korában a szegény kőzák fia — ami hihetetlennek hangzik — a pétervári tűzértségi iskolába került. Nemes családból származó osztálytársai csodálkozással és barátságatlanul fogadták. De néhány hét múlva már látták, hogy a paraszt Kornilov jobb matematikus, mint a tanárok és hogy nagyszerűen ismeri a történelmet.

Érdeklí őnt a történelem? kérdezték tőle.

Hogyné érdekelne, hiszen folytatni fogom, válaszolta.

— Iskolatársai jelentőségteljesen néztek össze.

— Észrevette már, hogy az aszszonyok megfordulnak utánna? kérdezte az egyik növendék.

Igen, a nők! Ha ebben az időben husz éves Kornilov karriért akart volna csinálni, meg is csinálta volna. De egy napon rövid elhatározás után összeesomagolta holniját és Turkesztánba utazott.

És ekkor megkezdődött bolyongása. Megkezdődtek a hallatlan küzdelmek, szakadatlan munka, vas szorgalom, a határtalan tudásvágy, a nélkülözések, kutatások és sikerek évei. Turkesztán expedícióján megismerkedett az életveszedelmekkel, a következő évben pedig az állami iskolában megszerezte feletteseinek első elismerését. Sándor cár, a mogorva, hallgatag, elkeseredett uralkodó 1895-ben egy csapat-szemlén látta Kornilovot.

— Be akarsz lépni ezredembe? kérdezte a c. r.

Majd ha érdemeket szereztem rá, felség.

— Osodálatos, vélte a c. r., ez az első ember, akinek fontosabb a hivatása, mint vezérének a díszereje.

Kornilov ezután visszatért Turkesztánba. Munkakedve és energiája nem ismerte a pihenést. Tiz évet töltött küzdelmek és kutatások között Afganisztánban, Perzsiában és Indiában. Tanulmányozta a rejtett templomok feliratait, kutatta a vidékek klimatikus és földrajzi viszonyait.

Kitört az orosz-japán háború. Kornilov dandár-tábornok lett, 1905-ben pedig a vezérkarba került. 1906-ban ismét Pamirban volt, néhány hónap múlva Párisban, egy év múlva katonai attasé. Pekingben 1912-ben az egyik transamuri hadtest parancsnoka és 1914-ben mint a 49. hadosztály parancsnoka, bevonult Galiciába. Ekkor ütött Kornilov nagy órája. Egyszerre a visszavonulás alkalmával elvágta a seregétől, megsebesült és néhány hívével Tarnovnál fogságba került s ez alapozta meg hírnevét hazájában.

NAPI HIREK

Visszavert francia támadás.

Hivatalos jelentés.

Budapest, szeptember 22.

Délikeleti haretér: Az Ohridától nyugatra osztrák-magyar és német csapatok a franciák egy erős támadását súlyos harcban visszaverték.

Keleti haretér: Az osztrák-magyar csapatoknál nem volt különös esemény.

Olasz haretér: Változatlan.

A vezérkar főnöke.

— **A vöröshagyma készletek bejelentésének határideje** vasárnap délelőtt 12 órakor lejár. Aki hagymakészletét még nem jelentette be, az saját érdekében cselekszik, ha a bejelentést a városháza kistanács-teremben vasárnap délelőtt 8—12-ig okvetlen megteszi, mert hétfőn már bejelentéseket nem fogad el, hanem azt aki a bejelentést elmulasztotta, a legszigorubbán megbüntetik s a be nem jelentett hagyma készletét elkobozzák. A hatóság a hagymatermelő kertészek érdekében mindent megtett, most is azon fáradozik, hogy a hagymásokat az anyagi károsodástól, a büntetéssel járó szegénytől megóvja, érthetetlen tehát, hogy még mindig vannak olyan termelők, akik a saját jóvukra szolgáló intézkedéseket nem képesek felfogni és a bejelentést elmulasztják. Reméljük, hogy a bejelentéssel senkisé fog elmaradni, annál is inkább, mert abból csak a termelőnek lehet előnye.

— **A makói független olvasókör** második és harmadik csoportja október elsejétől a főtéren levő Borotvás féle házba költözik. Az új tagok Bittó Gyula és Elek Lajos főtéri üzleteiben iratkozhatnak be az olvasókörbe.

— **Tilos a tengeri forgalombahozatala.** A legújabb miniszteri rendelet alapján tilos a tengerinek eladása, vétele, szóval bármiméü elidegenítése.

— **A burgonyatermés és a burgonya készletek bejelentése.** Csánád-ármegye alispánjának rendelete folytán felhívja a polgármester mindazon termelőket, akiknek legalább egy kat. hold nagyságu burgonya vetésük van, vagy volt, hogy burgonyával bevetett terület nagyságát, a burgonyatermés mennyiségét, a háztartásban és gazdaságban élelmezendő személyek szerint és az önként felajánlott burgonya mennyiségét, folyó évi október 1-ig a városházán a közlélelmezési ügyosztálynál (kistanács-terem) jelentsék be. Akiknek egy katasztrális holdnál kisebb területű vetésük volt burgonyából, azonban arról annyi termést kaptak, mellyel háztartásuk és gazdaságuk szükségletét fedezhetik és akik háztartásukban szükséges burgonyáról már vásárlás útján gondoskodtak, a fenti időre szintén jelentkeznük kell. A bejelentés pontosságától függ, hogy az ellátatlan lakosságot burgonyával elláthassuk. Házi szükséglet címén fejenként havonként 10 kilogramm fogyasztási quota veendő számítás alapjául. Aki e rendelkezésnek eleget nem tesz szigorú büntetés alá esik.

— **Lopják Makó fáját.** Régebb idő óta tapasztalják, hogy Makó erdeiből szinte tömegesen vágják és hordják el a fákat. Ennek természetesen az az oka, hogy a szegényebb néposztály nem tud fához jutni. Miután a város érdeit mégis meg kell kimélni a tolvajlásoktól, a mai tanácsüléson elhatározták, hogy közérdekből kérni fogják az erdőőr felmentését. Addig, amíg a felmentés elintézését nyer, megbízták a gazdasági tanácsnokot, hogy gondoskodjék az erdőőr ideiglenes helyettesítéséről. Ugy gondoljuk azonban, hogy ez az intézkedés már még mindig nem fogja pótolni a lakosság faszükségletét.

— A külföldi illetőségűek jelentkezése. Makó város rendőrkapitánya felhívja Makó város háztulajdonosait, hogy akiknél nem magyarországi, hanem galíciai, ausztriai, vagy bármely külföldi egyén tartozkodik, akár mint eseléd, nevelő, vendég vagy lakó, azt három nap alatt a rendőrség szobájában annál is inkább jelentsék be, mert a bejelentés nyolc napi elzárást és 2000 korona pénzbüntetést von maga után.

— Nem korlátozzák a közvilágítást. A belügyminiszter ismeretes rendelete értelmében Makó városának mai tanácsülésén Petrovics György h. polgármester előterjesztést tett a közvilágítás csökkentése iránt. Miután azonban az amugy is fogyatékos utcai világításnak a csökkentése nem járna érdemleges szennyezőanyag-mennyiség megtakarításával, a tanács úgy határozott, hogy a közvilágítást nem redukálja.

— A telefonbeszélgetések megrovidítése. A legnehezebb problémák egyike volt már békében is, de kivált a háborúban a vidékkel való telefonbeszélgetés. Órákig, sokszor egy nap is kellett hozzá, amíg az ember interurban kapcsolást kaphatott. Hiába bosszankodtunk ilyenkor, a válasz mindig ugyanaz volt:

— Állami beszélgetés...

— Katonai beszélgetés...

Most a kereskedelemügyi miniszter egy üdvös rendelettel akar ezen a tarthatatlan állapoton segíteni. Hogy minő eredménnyel, azt majd meglátjuk. A rendelet így szól:

A távbeszélő áramkörök túlterheltségére való tekintettel és a beszélgetések gyorsabb lebonyolítása céljából úgy a belföldi, mint az Ausztriával való helyközi (távolsági) távbeszélő forgalomban váltott állami beszélgetések időtartamát négy egységre (12 perc) korlátozom. A megkezdett állami beszélgetés ennélfelelve négy egységre (12 percen túl csak akkor tarthat, ha hasonló vagy magasabb rangú állami beszélgetés előjegyelve nincs. A folyamatban levő állami beszélgetést — ha hasonló vagy magasabb rangú beszélgetés van előjegyelve — 12 perc elteltével bontani s erről a feleket megfelelően értesíteni kell.

Kivételnek tehát időtartam tekintetében nem esnek korlátozás alá: Ófelségeik, a király és a királyné, továbbá a hadsereg főparancsnokság beszélgetései; azok a beszélgetések, amelyeket a magyar királyi kormány és az osztrák kormány tagjai, valamint a horvát bán személyesen folytatnak.

E rendelet a háború tartamára érvényes.

— Asszonyrendőrök ügyének az árdragítókra. Szombathelyről írják, hogy a város rendőrkapitánya az elhalt rendőrök özvegyeiből asszonyrendőrséget szervezett, mely kizárólag a piacon teljesít szolgálatot és különösen az árdragítókát kíséri figyelemmel. Az asszonyrendőrök már megkezdtek működésüket és pedig megfelelő eredménnyel, mert azzal szemben, hogy más hetivásárok alkalmával a rendőrbíróknak tömeges ítéleteket kellett hozni árdragításért, tegnap mindössze csak egy árdragító asszonyt kellett felelősségre vonni.

Szépén butorozott utcai szobát keresek esetleg teljes ellátással **Cím a kiadóhivatalban.**

— Ujjászervezik a bácsmezei függetlenségi pártot. A bácsmezei és szabadkai függetlenségi párt vezetői elhatározták a függetlenségi és 48-as pártnak Szabadkán és az egész vármegyében való teljes ujjászervezését.

— **Értesítés.** Szives tudomására hozzuk a közönségnek, hogy a főtéri három gyógyszerár közül délután **Sándor Zsigmond** szolgálja ki a gyógyszereket. Délelőtt azonban mind a három gyógyszerár.

— A kecskeméti szőlők és földek ára. Kecskemétről jelentik: A szarkási dűlőben levő 9 hold 533 négyszögöles szőlőt 1800 koronáért, a máriahegyi 1493 négyszögöles szőlőt 4900 koronáért, a szarkai 660 négyszögöles szőlőt 900 koronáért vettek meg. Az urrési dűlőben levő 4 hold 969 négyszögöles szőlőt 12 ezer koronáért, a szarkai 2 hold 760 négyszögöles szőlőt 2000 koronáért, a vágójárási 4 holdas szőlőt 9000 koronáért és a csaktornyai dűlőben levő 759 négyszögöles szőlőt 2600 koronáért cserélt gazdát. Egy 2 hold 1120 négyszögöles szántóföld 1800 koronáért, egy 16 hold 1190 négyszögöles szántóföld 34.000 koronáért, egy 2 hold 760 négyszögöles föld 200 koronáért, míg egy 9 hold 293 négyszögöles szántóföld 20.000 koronáért cserélt gazdát.

— **Anyakönyvi hírek:** Házasságot kötöttek: Borka Sándor Debreczeni Máriával. — Elhaltak: Vida Ferenc 83 éves, Szabó Jánosné Hős Eszter 34 éves.

— **Lonovics László-u. 9. szám alatt több szépen butorozott utcai szoba kiadó.**

SZÍNHÁZ

Aranyfácán. Gilbert kellemes zenéjű operettjét, az Aranyfácánt, mutatta be ma este a színház. A sovány, ötletelen librettoért a szép számban összegyűlt közönséget a színészek jó kedve és néhány bájos melódia kárpótolta. Révész Ilonka ma a megszokott nagyszerűnél is nagyszerűbb volt, Szabó Margit ügyes táncait zajosan tapsolták. A sikerben nagy részük volt Remetének, Rónainak, Gömörinek és Komlósnak.

Színházi műsor:

Vasárnap d. u. Málnás Miska.
Vasárnap este Aranyfácán.
Hétfő Császárné.
Kedd Csárdáskirályné.
Szerda Lavotta szerelme.
Csütörtök Lavotta szerelme.

Értesítés.

„Erzsébet“ gőzfürdőben miniszteri rendelet szerint négyszer hetenként lehet fürödni:

Hétfőn, Szerdán, Pénteken és Szombaton.

Tisztelettel Májor Károly.

3 darab már kissé javított
9 hónapos kivágott

sertés eladó.

Megtéríthetők Lonovics-sugarút 10. szám alatt, **Nagy József** féle ház udvarán.

REGÉNY

Egy világváros rejtjelmei

— Részemről csak azt kívánom, legyenek boldogok vele és használják okosan. Mert egy félmillió is sok pénz, de csak annak, aki okosan tud vele bánni! Oktalanok kezében milliók is elkallódnak!

Morello herceg még az nap sürgőnyt küldött öccsének a következő tartalommal:

„A félmillió örökséget kiadtam.“

Erre mindjárt jött a következő sürgönyválasz:

„Azt bizony bolondul cselekedted!“

Vilmos ennek folytán újlag a következő sürgőnyt menesztette öccsének:

„Ami elvesztettünk a réven, bőven megnyerjük a vámon! Levélben bővebben.“

Márta most már bátrabban mert fellépni; Már most ő is vagyonosnak mondhatja magát s nincs fiérének támogatására utalva.

Eddig félt a hazameneteltől, mert tudta, hogy szülei nem jó szemmel nézik Beppot, aki csak egy közönséges komédiás, aki vagyon hiján ismét csak kénytelen lesz valami kereset után látni valamely cirkusznál. De most majd Budapesten vesznek egy három emeletes házat, vagy esetleg egy nagyobb birtokot s a háztulajdonos, vagy a földbirtokos büszke címét veheti fel. A legrosszabb esetben magánzóznak is nevezheti magát, ami szintén nem a legutolsó elnevezés!

Dolgukat jól végezvén, miután nyílnak utnak indultak Magyarországra. Márta nem kereste fel Pietróékat, mert ki akarta kerülni álmélkodó felkiáltásaikat. Előre látható volt, hogy különösen Luiza nagyot nézne azon, hogy egy Pétsy Márta ugyan nevéjé lett Bepponak, aki magában véve igen derék fiú, de legalább nemes származású, amire ők még rongyaikban is büszkék voltak.

Pétsy Mihály nem sürgönyözött haza, hanem meg akarta lepni a szüleit, kik ha megtudják, hogy milyen szerenését csinált, bizonyára mindent felednek és megbocsátanak. (Folyt. köv.)

Táncitanítási felhívás.

Alulírott táncitanító értesítem az igen tisztelt szülőket és gyámokat, hogy az őszi időnyre a

táncztanítást

október hó 1-én megkezdem és tart december hó 1-ig.

Felkérem tehát a t. szülőket, hogy akik gyermekeiket tanítani óhajtják, a fent előírt ideig beiratni szíveskedjenek. Egyben értesítem azokat a t. tanítványaimat, akik tavaszkor a tánctanítást a miniszteri rendelet miatt félbehagyták, szíveskedjenek a további tanításra a befizetett összeg igénybevételével. Beiratkozni mindenkor lehet saját házámmal, Gróf Vay-utca 19. szám. Nagybecsü pártfogásukat kérve maradok tisztelettel

Schwarz Miksa,
okl. táncitanító.

Eladó ház.

A Damjanics-utca 36. számú házam, gazdasági célokra is kitűnően berendezve, szabadkézből eladó. Értekezni Binecz Imrénénél ugyanott.

Nyiltér.

(Ezen rovatban közölttekért a szerkesztő felelősséget nem vállal.)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok, ismerősök és jó barátok, kik felejthetetlen édes jó kis fiunknak

Misukának

f. hó 19-én végbement vég-tisztességtételén megjelentek és mérhetetlen fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják ez uton is hálás köszönetünket.
Makó, 1917 szept. 23.

Dojesák József és neje
bánatos szülei és testvérei.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok, ismerősök és jó barátok, kik felejthetetlen drága kis leányunknak

Klárának

folyó hó 20-án végbement vég-tisztességtételén megjelenni szívesek voltak és ezáltal mérhetetlen nagy fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják érte hálás köszönetünket.

Makó, 1917 szept. 23.

Bence János és neje
Szabó Klári bánatos szülei,
Bence Juliska testvére és a gyászoló család.

Föld

Csókáson, a békési ut mentén, Varga Mátyás szomszédságában, **félfertály eladó.** Értekezni lehet **özv. Széll Sándornéval** Botond-utca 21. szám alatt.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem az igen tisztelt uri közönséget, hogy

cipész-üzletemet

Szegedi-utca 2. szám alól Dessoeffly-tér 10. szám alá (színházzal szemben) áthelyeztem. Készítek mindennemű munkákat, úgymint: orthopéd és francia lukszus magasszaru cipőket, a legfinomabb kivitelben. Mindennemű megrendeléseket gyorsan és pontosan készítek saját kezűleg.

Tisztelettel

Gránási Lajos,

uri és női orthopéd cipész.

Eladó egy jó

fejős tehén.

Megtéríthető Kálvin-utca 46. szám alatt.

Cselédnek

13—15 éves leány felvétetik Szent János-tér 34. szám alatt.

Hagymamag és heremag fejtését

(kidörzsölését) VÁLALJA Horváth Istvánné

Gőzmalom-utca 1.

90 hold föld

a földéaki határban Makó és Püspöktelel határos

eladó vagy bérbeadó,

egészben vagy kisebb részletekben, esetleg feles munkára is kiadó. Haszonbérösszeg **hagyma alá holdanként 200 korona, gabona és kukorica alá 120 korona.** A föld kiváló minőségű, tanya is van rajta. Értekezni lehet

Földeákon

Czuppon Endre jegyzőnél.

Hagyma

alá kiadó a királyhegyesi ut mentén 2 és félköblös föld.

Értekezhetni Eötvös-utca 39. szám alatt.

5 katasztrális hold kitűnő minőségű

föld, hagyma alá, feles művelésre és 5 katasztrális hold kukorica alá szintén feles művelésre kiadó. Értekezhetni a Makói Független Ujság kiadóhivatalában.

Modern higienikus szépségápolás (kozmetika)

Müller Adolfné Makó, Ráday-utca 49

Szeplős, májfoltos, mittesseres, pattanásos arcról minden hibát eltávolítok, ráncos, öregedő, petyhüdt arcot simává, üdévé tesz.

Vibrációs svéd arcmasszázs.

Archámlasztást a legideálisabb és legtekintélyesebb alapon végzek Dr. Kalmayer berlini professor módszere után. A legkiválóbb arcápoló krémek, puderek stb. kaphatók. Arcápolás és zománcozás jutányos bérletben. Díserét kezelést házilag végzek.

Fogadok délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Müller Adolfné

okl. kozmetikus.

Kiadó föld.

Apátfalvai határban 3 és fél hold föld **hagyma alá tanyával együtt kiadó.** Gróf Nákó-féle földből is 3 kat. hold bármiféle vetemény alá kiadó. Értekezni lehet a tulajdonossal, özv. **Krizsán Péter**nével, Kápolna-utca 33. ujszám alatt.

Disztemetkezési vállalat

KISS KÁROLY MAKÓ

Temetések rendezését a legegyszerűbbtől a legpompásabb kivitelig pontosan és jutányos áron végzem. Ravatalozások figyelmes elrendezése. Érc- és fakoporsók, művirágkoszorúk raktára.

Gyász esetekben tessék teljes bizalommal hozzám fordulni.

Pontos kiszolgálás!

CSANÁDMEGYE

cimmal jelenik meg **október hó elsejétől** kezdve a **Makói Független Ujság.**

Az a szeretet és ragaszkodás, amellyel úgy Makó városának, mint Csanádvármegyének polgársága a *Makói Független Ujságot* elhalmozta, hisszük, hogy csak fokozódni fog akkor, amikor lapunkat a modern kor minden követelményének megfelelőleg akarjuk olvasó közönségünk ezreinek szolgálatába állítani.

Csanádmegye

programja, politikai iránya marad az, ami volt. Kérlelhetetlen, de igazságos harcosa a független-

ségi eszméknek és megalkuvás nélküli hirdetője a demokratikus reformoknak.

Csanádmegye

egyetlen hivatalos lapja a megye függetlenségi és 48-as pártjának és ez hisszük elég biztosíték arra, hogy

Csanádmegye

odaadó és lelkes küzdőhíve lesz annak a függetlenségi politikának, amely

jogot, kényeret és békát

követel minden polgára számára ennek a megyének és ennek a hazának.

Hírszolgáltatásunk a lehető legfrissebb és lapunk a világ minden részében történő eseményeknek hű ismertetője lesz. Budapesti tudósítónk késő éjjeli jelentései fognak erről gondoskodni és *Csanádmegye* új felelős szerkesztője

BERKES FERENC,

akinek ujságírói képességei, a demokratikus eszmékért való rajongása, minden szépért és igazságos ügyért való fanatikus lelkesedése biztosítják.

Csanádmegye

elvhűségét, komolyságát, függetlenségét és becsületes irányát.

Egyes szám ára 6 fillér. Kapható az összes lapkihordóknál.